

12. Vestnikov izlet 10., 11. in 12. oktobra. Tokrat gremo v Novigrad, kjer nas bodo gostili v hotelu Maestral. Za vaše prijave je telefon 0463/514300-40 (Milka Kokot) že odprta!

ZSO v hudih finančnih težavah, Vestnik ogrožen

Izvršni odbor Zveze slovenskih organizacij se je na svoji zadnji seji ukvarjal predvsem z izjemno težkim finančnim položajem, v katerem se trenutno nahaja. Ker iz Slovenije še vedno ni znano, kdaj in predvsem koliko denarja bo za letošnje tekoče leto na razpolago, banka pa seveda tudi ne more v nedogled izdatkov financirati vnaprej, je izvršni odbor sklenil počakati do sredine septembra. Po tem datumu naj bi nam iz Slovenije sporočili, kakšen proračun je bil sprejet in s kakšno vsoto lahko računamo.

Ogroženo je predvsem izhajanje Slovenskega vestnika, saj (pri vsem varčevanju, ki smo ga uresničevali že nekaj let nazaj) niso zagotovljeni niti najosnovnejši izdatki.

Ker je znano, da so v težavah tudi pri drugi strešni organizaciji, je bil sklep izvršnega odbora ZSO, povabiti predsedstvo NSKS, da bi se pogovorili o problemih.

Odbor je tudi ugotovil, da nimamo učinkovitega instru-

mentarija za uveljavljanje zahtev.

Iz Slovenije je čuti, čeprav neuradno, da bodo raje bolj podpirali Slovence po svetu, češ »da jih je več«.

Vsekakor smo pred velikimi odločitvami, saj bi v primeru, da iz Slovenije ne bo zadostnega denarja, slej ko prej prisiljeni ukiniti časopis, s tem pa najvažnejšo nit do informacij za koroške Slovence. Poleg nem-

škonacionalnih sil v Avstriji bi bile verjetno tega vesele tudi nekatere slovenskonacionalno-strankarske v Sloveniji.

Izvršni odbor ZSO je poveril predsednika dr. Marjan Sturma z nalogo, da preveri vse možnosti, kako priti do dodatnih sredstev. V tem smislu bo potekal tudi pogovor s sekretarjem zveznega kanclerja dr. Klime 1. septembra na Dunaju.

S. W.

Pliberški sejem bo tudi letos največja prireditev na južnem Koroškem. Velikega pomena je za čezmejni blagovni promet, pa tudi za navezovanje poslovnih in kulturnih stikov.

Foto: SV

PREBLISK

Celovec: Danes so se sestali predsedniki slovenskih narodno-političnih in kulturnih organizacij; za ZSO Nužej Tolmajer, za NSKS Marjan Šturm, za SPZ Pepej Marketz in za KKZ Hanzi Weiss in se dogovorili za enotno ukinjanje organizacij, preostanek pa bodo v vodstvo ponudili dvojezičnemu kulturnemu društvu »Karavanke«. (Iz poročila Radia Ljubljana – kdaj in kako še ne vemo, lahko pa že jutri ali pojutrišnjem.) Čemu ta zmedeni in zavajajoči uvod? Pretekli petek zvečer sem se iz Slovenije vračal preko Karavank in sem v poročilih ob desetih zvečer prislunil vesti iz Celovca, da sta obe osrednji

kulturni organizaciji sklenili pobirati podpise za boljšo medijsko oskrbo koroških Slovencev. Lepo in prav, da osrednji nacionalni slovenski medij o tem poroča. Toda poročilo je bilo, milo rečeno, precej zmedeno,

Poročevalska zmeda

kajti v podkrepitev podpisne akcije je bilo rečeno, da je v zadnjem času (po spominu!) »zelo ogroženo izhajanje Slovenskega vestnika, glasila Sveta koroških Slovencev«. Futuristična napoved ogroženosti SV je seveda na mestu, zagotovo pa je bil mišljen »nt«, glasilo NSKS. K naši medijski oskrbi sodi seveda tudi ustrezno poročanje v Sloveniji!

SPD »EDINOST« PLIBERK

vabi na

prireditve
v šotoru na
Pliberškem
sejmu

v petek, 29. 8., ob 10.30

■ 5. mednarodno srečanje upokojencev

v soboto, 30. 8., ob 12. uri

■ koncert godbe na pihala;
■ ob 15. uri ples in prosta zabava

v nedeljo, 31. 8., ob 11.30

■ koncert Godbe na pihala Šmihel;
■ ob 17. uri ples in zabava

v ponedeljek, 1. 9., ob 12. uri

■ ples in prosta zabava

Prejšnji teden je občinski svet na Suhi pri Žvabeku s 5:10 sprejel sklep o nastavitvi vzgojiteljice za skupino v otroškem vrtcu. Že lani je sklenil, da bo ena skupina dvojezična, a ni bilo osebe, ki bi ustrezala nastavitvenim predpisom. Takrat je bila na voljo vzgojiteljica, avstrijska državljanica, ki je zaključila šolanje v Sloveniji, a njeno spričevalo ni nostrificirano.

Vzgojiteljic/vzgojiteljev, ki so se izobraževali tudi v slovenščini oziroma ki dejansko obvladajo slovenski jezik, je veliko premalo za potrebe dvojezičnega varstva. Razpis za na-

mestitev dvojezične vzgojiteljice na Suhi je temeljil izrecno na znanju slovenščine, zgodilo pa se je, da navsezadnje tega pogoja deset občinskih odbornikov ni upoštevalo, zato je sklep tudi s pravnega vidika več kot vprašljiv. Vzgojiteljica, katero so zdaj nastavili, slovenskemu jeziku gotovo ni nenaklonjena. Obiskovala je tečaj slovenščine pri Delavski univerzi (Volks-hochschule), a jasno je, da se s tako pridobljenim in marginalnim znanjem ne da izvajati vzgojnega dela v slovenščini.

Pravno-formalno sicer tudi slovensko govoreča oseba ni imela popolnoma izpolnjenih pogojev: manjkata ji dva izpita, da zaključi študij, ki ga opravlja eksterno. Vendar je njeno kandidato podprlo priporočilo direktorice šole za otroške vzgojitelje/ice, ki je njeno nastavitev občini priporočila. Manjkajočih dveh izpitov namreč ni mogla še opraviti, ker še ni dobila termina zanju, na to pa sama ni imela vpliva. Nasprotno: njena izredna marljivost pri polaganju izpitov bi morala biti zagotovilo tudi najbolj skeptičnim, da bo to opravljeno ob prvem možnem roku.

Tako pa je spet padla odločitev, ki gre seveda v škodo otrok. Sprašujemo se, ali je občina mnenja, da je izpolnila zahtevo po dvojezični skupini; odlok o ustanovitvi je bil sprejet že lani, vendar z otroki nihče ne bo govoril slovensko. Skupina, ki ima naziv dvojezična, pa to v resnici ni, je svojevrsten »kompromis« suške občine.

V upanju, da bodo suški občinski odborniki vendarle še premislili paradoksnost nastalega položaja, sta odbornika EL vložila pritožbo zaradi eklatantnega zanemarjanja pogoja znanja slovenščine. S. W.

Iz vsebine

ZGODOVINA Knjiga o italijanskih KZ

Italijanska koncentracijska taborišča niso bila nič manj strahotna kot nemška. **Stran 2**

ŽIVINOREJA Ovčji dan v Ločah

Pomen ovce za živinorejo je tudi danes velik; o njeni vsestranskosti na **strani 4**

LITERATURA Razstava o Handkeju

V Grebinju je razstava o avtorju, ki je danes med najpomembnejšimi v Evropi. **Stran 5**

Kučan ima štiri protikandidate

V Sloveniji se začenja predvolilni boj za položaj predsednika republike. Sedanji predsednik Milan Kučan in novi kandidat v tem trenutku še nima resnega protikandidata. Doslej so kandidato prijavi štiri iz precej nizke garniture v slovenski politiki, saj njihove stranke oz. zveze sploh niso zastopane v parlamentu. In kdo so tisti, ki bi radi Kučanu ogrozili predsedniško mesto?

Prvi je Sašo Lap, bivši poslanec Slovenske nacionalne stranke, kateremu pa je bil lider Jelinčič premalo desen in nacionalen, zato je iz stranke izstopil in ustanovil svojo stranko Slovenske nacionalne desnice. Drugi je znani Adolf Štorman, podjetnik in gostilničar, stari znanec slovenskega pravosodja in milice oz. policije. Ta kandidira kot prvak Republiške zveze. V ponedeljek se je pojavil tretji rival, Matjaž Gerlanc, prvak Nacionalno-socialne zveze, pred dvema dnevoma pa še Josip Jesih, kandidat nekakšne Lige za Slovenijo

Stranke t. i. slovenske pomladi (SLS, SKD, SDS) doslej še niso imenovale svojega kandidata. **J. R.**

NEKATERI v Sloveniji, pa naj si bodo posvečeni z ljudsko voljo ob volitvah ali poslani od Boga, so prepričani, da slovensko ljudstvo ne more obstajati in se razvijati, če ni razdeljeno in skregano.

Aleš Kardelj

Že pozabljena razprava in doseženo soglasje v letu 1991 ob sprejetju ustave v samostojni državi o svobodnem odločanju žensk glede rojstva otrok, je ponovno izbruhnila na dan. Ljubljanski nadškof dr. Rode je na sam dan pomembnega katoliškega praznika Marijinega vnebovzetja obsodil 55. člen ustave republike Slovenije, ki zakonja splav. Nadškof je v kratkem času, kar je nastopil odgovorno službo tudi v Cerkvi na Slovenskem, že večkrat razburil javnost. Pa ne z verskimi ali cerkvenimi zadevami, pač pa s povsem jasnim in odkritim vmešavanjem v državne zadeve. Tako politiki kot običajni ljudje smo navajeni javne izjave in stališča najvišjega predstavnika najmočnejše verske skupnosti v Sloveniji jemati z vso resnostjo in spoštovanjem. Res je, da jih gre z vso strpnostjo in razumevanjem tudi poslušati, vendar v sklopu demokratičnega dialoga in tam, kjer je za to mesto, ne pa na množičnem verskem srečanju ob obležitvi praznika. Nepristano odpiranje že preseženih nesoglasij polagoma utruja. Kaže, da novo vodstvo rimskokatoliške cerkve z vsemi silami stiska in izkorišča krhko vladno koalicijo liberalnih demokratov (ateistov) in ljudske stranke (tradicionalnih katolikov). Vlada je pred dobrim mesecem pokleknila in namerava ugoditi Cerkvi z vračanjem veleposestev in gozdov. Odprlo se je vprašanje posebnega cerkvenega davka. Sedaj še pobuda za ukinitve svobodnega odločanja o rojstvu otrok. Kaj še jutri, kdaj bo konec zahtev Cerkve? Na to

Vztrajanje na preteklosti

Zanimivo je, da je slovenska Cerkev to vprašanje sprožila istočasno kot so iz Vatikana pricurljale novice, da namerava sveti sedež ublažiti izjemno strogost predpisov, ki zadevajo duhovniški stan oz. možnost izstopa iz njega. Papež torej popušča pri celibatu, za kar je vzrokov več. Eden od njih je zagotovo tudi pogled na družino, posvetno življenje in novi pogledi ter izzivi, pred katerimi se je znašla Cerkev ob koncu tisočletja.

vprašanje ne zna odgovoriti nihče, kajti tega konca očitno še ne bo kmalu. Kar je res je res, vloga in položaj rimskokatoliške cerkve v Sloveniji se krepi. Zahteva po spremembi ustave ni versko ali moralno vprašanje, pač pa politično.

Samo vprašanje o splavu, pa je kljub počitnicam razburilo prvake političnih strank. Večina je obsodila izjavo nadškofa in jo označila kot nesprejemljiv pritisk na državo in demokracijo. Ponovni poskusi prepovedi pravice do svobodnega odločanja o rojstvu otrok postavlja Slovenijo tudi korak nazaj v primerjavi z večino razvitih civilizacij. Nataliteta v Sloveniji je v upadanju, vendar ukinitve pravice do splava tega vprašanja ne rešuje.

Nadškofovo odpiranje vprašanja svobodnega odločanja o rojstvu ni bilo modro, saj je močno razburilo predvsem vernike. Jih razdvaja in celo odvrta od cerkvenih vrat. Ni čudno, da se je po prihodu novega metropolita letos spomladi že marsikdo vprašal, kaj je lani maja, ko je obiskal Slovenijo, papež mislil, ko je rekel, da nas ima rad ... Zakaj nam je potem za novega nadškofa poslal dr. Rodeta?

■

IZJAVA ZA TISK

Podpisna akcija za razširitev slovenskih oddaj pri ORF

Zagotovitev medijske oskrbe narodne skupnosti je nujno potrebna!

Pičla ura slovenskega radijskega sporeda dnevno, polurna slovenska televizijska oddaja tedensko – to je nezadovoljiv položaj narodne skupnosti na Koroškem na področju slovenskih medijev. Poleg tega vse kaže, da je tudi nadaljnji obstoj obeh slovenskih časopisov, ki ju izdajata osrednji organizaciji (tretji, »Nedelja«, je tedensko glasilo krške škofije), vedno bolj ogrožen.

V družbi, v kateri imajo mediji čedalje večji vpliv, igra medijska oskrba narodnih

skupnosti za njen obstoj, za jezikovno kompetenco in kulturni razvoj pomembno vlogo.

Slovenska prosvetna zveza in Krščanska kulturna zveza sta se zato odločili za skupno akcijo: s podpisno akcijo za uvedbo celodnevne radijskega sporeda in razširitev slovenskih televizijskih oddaj hočeta podpreti zahtevo do avstrijske države, da uresniči svoje dolžnosti glede medijske oskrbe manjšin. Podpisani opozarjajo tudi na to, da so slovenski sporedi ORF postali nepogrešljivi del koroške identitete in dajejo pomembne impulze za konstruktivno sožitje na

Koroškem. Podpisno akcijo podpira tudi Arbeitsgemeinschaft Kärnten/Koroška, nadstrankarsko in nadkonfesionalno združenje koroških organizacij, ki se skupaj trudijo za mimo sožitje v deželi.

Pripis

Slovenska prosvetna zveza in Krščanska kulturna zveza naprošata vse, da pomagajo pri zbiranju podpisov, tako da bi jih lahko čimveč predložili pristojnim državnim ustanovam. Podpisna akcija bo zaključena 20. septembra, podpišejo pa jo lahko vsi avstrijski državljani (slovensko in nemško govoreči), ki so stari najmanj 14 let. Podpisne pole so na razpolago pri posojilnicah, zadrugah, pri prosvetnih in kulturnih društvih ter pri posameznikih. Na voljo pa so seveda tudi pri SPZ in pri KKZ, pa tudi pri ARGE Kärnten/Koroška.

VRTEC V BOROVLJAH

Vedno bliže cilju

V bivšem poslopij Posojilnice-Bank v Borovljah so se že začela dela, ki so potrebna, da bo otroški vrtec po vseh predpisih, pa da bo tudi lep in prijetno. Inicijativa privatnega dvojezičnega otroškega vrta je naletela povečini na odobravanje, saj je edino možni izhod v sili, če nam občina dvojezično skupino v okviru občinskega vrta preprečuje.

Na politični ravni pa so seveda tekli intenzivni pogovori, saj je bilo treba zagotoviti sredstva za adaptacijo poslopija ter za izdatke, ki pač spremljajo začetno fazo pred odprtjem. S strani Urada zveznega kanclerja so že izjavili, da so pripravljeni nositi eno tretjino stroškov, pa tudi otroška vzgojiteljica bo (tako kot tudi druge dvojezične otroške vzgojiteljice) plačana z Dunaja.

Tudi z deželne vlade bo prišla tretjina denarja in pravzaprav je hvale vredno, da ni bilo bistvenih formalnih ovir. Politiki, posebno pa še namestnik deželnega glavarja dr. Michael Ausserwinkler, vedo, da ga je polomila občina in da je treba škodo popraviti vsaj za silo.

Boroveljski društveniki so bili veseli obiska vodje urada za manjšine pri zveznem kanclerju dr. Achleitnerjeve

Medtem je bodoči vrtec obiskala tudi vodja oddelka za manjšine pri Uradu zveznega kanclerja dr. Achleitnerjeva na pobudo predsednika ZSO in sosveta dr. Marjana Sturma. Slednji je iniciiral tudi pogovor z boroveljskim županom, ki je dr. Achleitnerjevi izjavil, da si »pod določenimi pogoji« lahko predstavlja, da bi tudi občina podprla vrtec.

Časa ni več veliko, v drugi polovici septembra naj bi vrtec

že začel z rednim poldnevno delovanjem. Grenka kaplja pa so vendarle relativno visoki prispevki za starše, kajti privatni vrtec mora sam kriti veliko izdatkov, ki jih sicer krijejo druge instance.

Ne samo, temveč tudi na primerih Borovelj in Suhe je še posebej očitno, kako je potrebna rešitev vprašanja, kdo je pristojen za izvajanje zakonov. Podajanje žogice iz ene instance v drugo se mora končati. S. W.

NE SAMO Nemčija in Sovjetska Zveza, tudi Italija je imela med drugo svetovno vojno koncentracijska taborišča, za katera so uporabljali prav ta naziv. Za slovenske civiliste je bilo v letih 1942/43 namenjenih šest taborišč: Rab, Gonars, Padova, Treviso, Renicci in Visco. Da je o njihovem obstoju komajda kaj znano, ni naključje. Gradivo italijanskega vojnega ministrstva je še vedno nedostopno za raziskovalce, iz arhiva notranjega ministrstva pa so izločeni deli, ki se nanašajo na taborišča. Tako v enciklopedijah o drugi svetovni vojni niti niso omenjena.

Božidar Jezernik je že leta 1983 izdal knjigo o teh tabo-

Pozabljena italijanska koncentracijska taborišča za Slovence

riščih in ji zdaj dodal nove ustne in pisne vire. Iz teh je prvič mogoče natančneje določiti dejansko število slovenskih žrtev na otoku Rab. Rabsko taborišče, ki mu knjiga posveča posebno pozornost, je bilo po številu smrtnih žrtev (doslej 1252 znanih imen) na število internirancev v času polnega delovanja med najhujšimi na svetu. Drugače kot v nemških koncentracijskih taboriščih ljudje v italijanskih niso bili umorjeni, temveč so umirali od lakote in

bolezni. Zaprti so bili iz političnih razlogov ali pa samo zato, ker so bili pripadniki »manjvrednega naroda«. Iz pričevanj je avtor rekonstruiral celovito podobo življenja internirancev, od taboriščnega reda do hrane in kulture.

Mojca Drčar-Murko se v zelo zavzeti spremni besedi spoprijema z vprašanjem, kako da se je mogla Italija v nasprotju z Nemčijo in Japonsko tako dobro izvleči iz fašistične preteklosti in da ni bilo sojeno nobenemu

italijanskemu vojnemu zločincu. Pri tem se ponekod giblje na meji med obračunavanjem z Italijo in opozarjanjem na pozabljena zgodovinska dejstva. Svojo ostro kritiko avtorica utemeljuje s prevladujočim italijanskim prikazom dogajanja med drugo svetovno vojno in tik po njej, v katerem je jugoslovanska vojska obtožena »genetične« nasilnosti in »kolektivne krivde« zaradi povojnega obračuna z Italijani. Zanj sta v tem primeru vlogi vzroka in posledice zamenjani. Dodatno pa opozarja na to, da so bili povratniki iz italijanskih taborišč – podobno kot preživeli iz nemških – tudi v povojni Jugoslaviji sumljive osebe.

Knjiga obvešča evropsko javnost o dejstvih, ki so bila

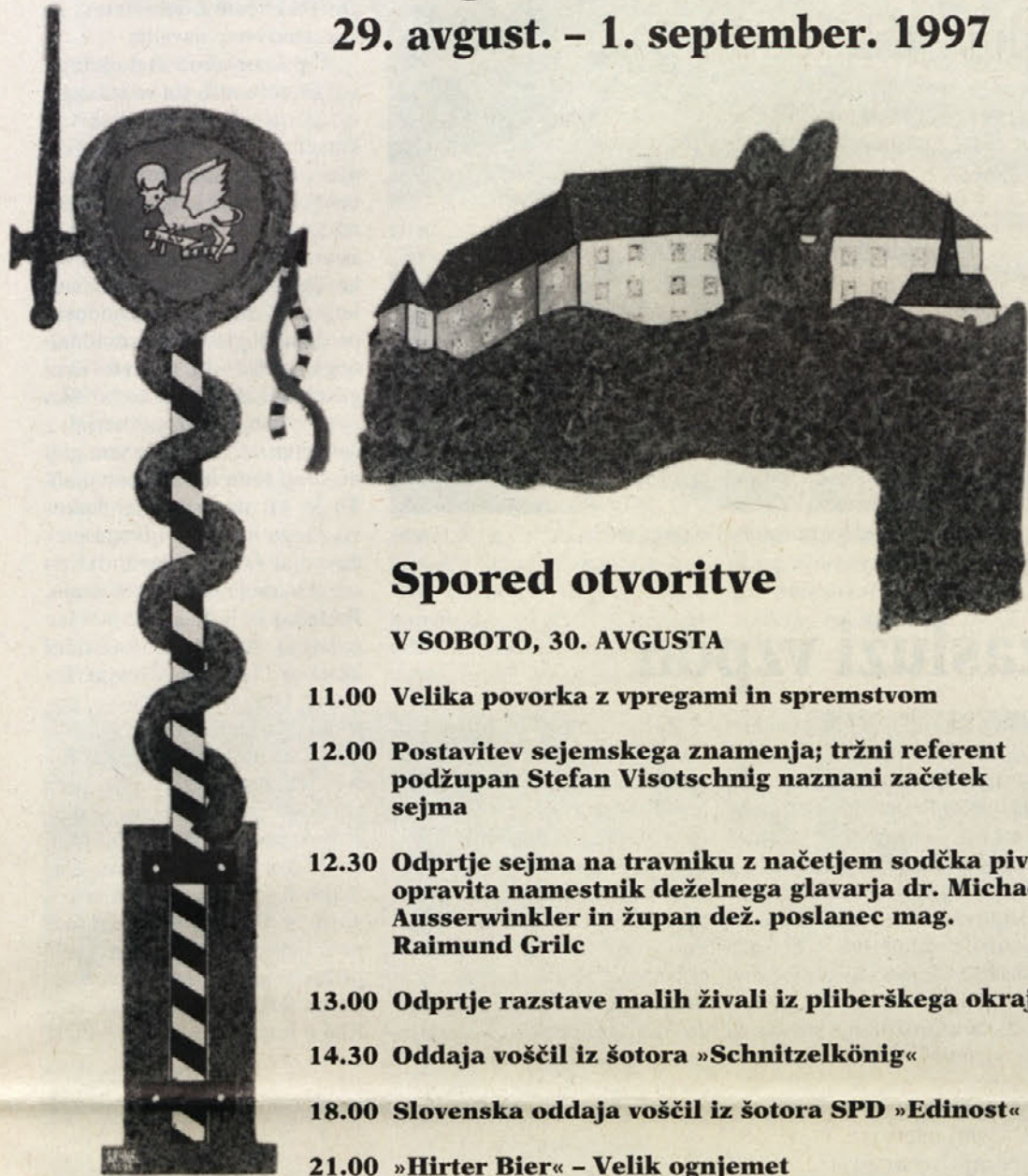
doslej prikrita. S tem posega ne samo v zgodovinsko podobo jugoslovanske/slovensko-italijanskih konfliktov, temveč tudi v aktualno evropsko politiko, saj še danes vojaški, vojni in politični dogodki med letoma 1918 in 1947 kalijo odnose med Slovenijo in sosednjo Italijo, kar se je nazadnje pokazalo v zvezi s prizadevanji Slovenije za vstop v EU.

A. L.

BOŽIDAR JEZERNIK: Italijanska koncentracijska taborišča za Slovence med 2. svetovno vojno. Borec – revija za zgodovino, literaturo in antropologijo. Ljubljana 1997, 424 str.

Pliberški sejem na travniku

29. avgust. – 1. september. 1997

Spored otvoritve

V SOBOTO, 30. AVGUSTA

- 11.00 Velika povorka z vpregami in spremstvom
- 12.00 Postavitev sejemskega znamenja; tržni referent podžupan Stefan Visotschnig naznani začetek sejma
- 12.30 Odprtje sejma na travniku z načetjem sodčka piva; opravita namestnik deželnega glavarja dr. Michael Ausserwinkler in župan dež. poslanec mag. Raimund Grile
- 13.00 Odprtje razstave malih živali iz pliberškega okraja
- 14.30 Oddaja voščil iz šotora »Schnitzelkönig«
- 18.00 Slovenska oddaja voščil iz šotora SPD »Edinost«
- 21.00 »Hirter Bier« – Velik ognjemet

604. Pliberški jormak je pred vrati. Za Podjunčane v dobesednem pomenu. Od 29. avgusta do 1. septembra bo letos potekala ta največja in najstarejša ljudska veselica na spodnjem Koroškem. Pa tudi mnogim drugim obiskovalcem iz širše regije pot v Pliberk ne bo predolga, saj pričakujejo – ob lepem vremenu – okoli 100.000 gostov.

Sicer pa se nekaj razvpite cekle na travniku tako ni več treba bati, odkar so glavne poti posute z gramozom.

Jormak pa ima že od nekdaj velik gospodarski pomen. Tu se srečavajo politiki in gospodarstveniki predvsem iz Koroške in Slovenije, navezujejo se novi in obnavljajo se stari stiki, domača podjetja pa imajo priložnost, da se predstavijo široki publiki.

K TEMI

Andrej Leben

Tudi letos prihaja večina razstavljalcev iz Koroške.

Spet je poskrbljeno za to, da vsi obiskovalci lahko udobno prispejo na travnik, saj je v Pliberku na razpolago okoli 30.000 parkirnih prostorov. Del parkirišč bo kot običajno čuvan do polnoči (cena znaša 20 šilingov).

Pliberški jormak '97

Poleg tega bo med Nončo vasjo in travnikom spet vozil mali vlak.

Vse o Pliberškem sejmu na travniku lahko izveste med sejmom v posebni pisarni, ki bo nameščena tik ob vhodu na travnik. Pisarna bo odprta vse tri dni.

Več o jormaku pa najdete na strani 7.

Ne le sejem, tudi zabavišni park privabi veliko ljudi. Letos bosta na ogled in v zabavo dve novi napravi prvič na Koroškem.

Foto: SV

POSOJILNICA-BANK PLIBERK

Vaša domača banka se priporoča za vse denarne posle, katere urejamo

- ☑ hitro
- ☑ kvalitetno
- ☑ tajno

Podpira domača kulturna društva

LMBH Maschinenbau u. Handels-GmbH & Co. KG

TIHOJA 2, (ST. PHILIPPEN)
A-9141 Eberndorf, Kärnten
Tel. 04237/2246-0, Fax 2246-9

Obiščite nas na naših dveh razstaviščih!

PFAFF šivalne in likalne stroje razstavljamo v tekstilnem območju jormaka

Vsem obiskovalcem pliberškega jormaka želim mnogo zabave

VAŠ ODVETNIK

dr. Branko Perč

9150 Pliberk, 10.-Oktober-Platz 15
Telefon 04235/2645, Faks 04235/3108

ZA PLIBERŠKI JORMAK SE SREČAMO V ZADRUGI marketu Pliberk

Od petka, 29. 8., do ponedeljeka, 1. 9.

- velika reklamna prodaja
- obširna razstava kmečke mehanizacije
- strokovna svetovanja in demonstracije
- letos še boljša in večja ponudba

VSE ŠTIRI DNI
SPECIALITETE NA
ŽARU
POKUŠNJE PIVA

VSI NA

HIŠNI JORMAK
v ZADRUGO MARKET PLIBERK

Moška ali ženska
VETROVKA

99.-

VIBRACIJSKA
BRUSILKA
220 V

99.-

REZILNE
PLOŠČE

10 komadov
5 x 230 mm
5 x 115 mm

100.-

Otroške
COPATE

24-35

100.-

KARTUŠE
z MASTJO

6 komadov

100.-

ZAGRABI

Polna pest varovalk

100.-

PRELEP sobotni dan in nekako idilični vrtič pri Pušniku, Jošku Wrolichu v Ločah je privabil kar precejšnjo množico obiskovalcev na 1. ovčji dan. Bilo je res živahno, Razstavljalci so pripravljali svoje »štante«, Goltnik je razprostrl ovčje prešite odeje in blazine, Longomajevci so stojnico odeli z runi od črne in rdeče ovce, v improviziranih stajah se je razkazovalo nekaj ovac, med njimi tudi jezerska oz. jezersko-solčavska pod ponesrečenim imenom Kärntner Brillenschaf, obdane pa so bile s stojnicami, na katerih je bilo vsega od njih: klobas, dimljenega mesa, sira in skute, volnenih izdelkov, predvsem pa je dišalo po ražnju. Peklo in kuhalo se je kotlete, klobase, čevapčiče in pleskavice in še marsikaj, Joško pa je postregel z okusno ovčjo juho. Tudi pokušnje so bile. Dragaschnig s Kostanj je predstavil svoj sir od vzhodnofrizijske, Jelinčič iz Soče pri Bovcu pa delikatese od bovške ovce.

Mnogi obiskovalci sicer niso rejci, vendar pa jim okus jagnjetine in nasploh ovčjih proizvodov prija predvsem iz osveženosti o zdravi prehrani, zato so izkoristili skoraj enkratno priložnost na tem koncu Koroške in prišli na delikatesno kosilo.

Prireditve je pripravila Kmečka izobraževalna skupnost. Pohvalno da že dober mesec po svojem občnem zboru. Zanj so

Čeprav jih je bilo le za vzorec, pa so bile v zasluženem središču pozornosti ovčjega dne

Foto: SV

OVČJI DAN V LOČAH

Ovca si res zasluži vzpon

je posebno zavzel njen poslovodja dr. Hans Madritsch, ki jo je tudi vodil. Če bi bila samo kramarska, seveda ne bi opravičila tolike pozornosti. Bila pa je strokovna v ideji, besedi in dejanju. In kako so bili ti ovčerejci zainteresirani! Ko jih je Madritsch z ovčjim zvoncec pozval na strokovni seminar, se jih je v dvorani zbralo kar preko petdeset.

Začel ga je poslovodja Koroške deželne ovčjerejske zve-

ze inž. Heinz Jury. V svojem zelo zavzetem predavanju se ni omejil samo na napovedano temo »Kvalitetna jagnjetina«, temveč je predstavil širšo problematiko vzreje in prodaje, cenovno situacijo, razširjenost odkupovalcev in seveda vpliv avstrijske vključitve v EU na koroško ovčerejo. Njegovo predavanje je bil en sam poziv na kvaliteto in zniževanje stroškov reje v smislu trdih razmer v EU.

Zelo zanimiv je bil poslovodja Tauernlammgenossenschaft Salzburg Robert Zehetner. Tam se je leta 1979 združilo v zadruzo 15 ovčerejcev, razvilo svojo promocijo (ponudba na vseh mogočih prirreditvah), zelo realistično razvijalo svojo dejavnost, zgradilo objekt za zakol in predelavo ovčjega mesa in razvilo sistem dostavljanja potrošnikom. Njegova vizija, da se moramo prilagajati potrošniku, nikakor pa

odstopati od kvalitete in da agrarna izvozna politika Avstrije v okviru EU bolj škoduje kot koristi ovčereji, je naletela na spontano obravnavanje.

V primerjalnih in dopolnjevalnih referatih sta se izkazala inženirja Jani Mlekuž iz kmečke svetovalne službe Tolmin z izčrpnim referatom o t. i. bovški ovci, posebnem primeru mlečne ovce, ki se je pod vplivom naravnih danosti in človekovega pričakovanja preko stoletij razvila v severozahodnem predelu Triglavskega nacionalnega parka, in Erenst Dragaschnig, ki je prav to bovško ovco znanstveno primerjal z vzhodnofrizijsko, ki jo sam goji na svoji kmetiji na Kostanjah. To je bil pravi primer kakovostnega in razumljivega predavanja. Oba predavatelja pa sta poskrbela tudi za pokušnjo. Pridelke in izdelke od bovške ovce je predstavil turistični kmet iz Soče pri Bovcu Jelinčič, Dragaschnig pa svoj posebni zelo okusni ovčji sir.

Za zaključek je veterinar Erwin Pucher spregovoril še o zdravju v ovčjem hlevu, o parazitih in preventivi pred njimi in ovčji dan je bil sklenjen. Nadaljeval se je ob osebnih pogovorih in ob uživanju specialitet na prijetnem vrtiču, vmes pa je prizadevna dr. Herta Laussegger prikazala še dokumentarni film o jezerski ovci »Bica, bica, su, su ...

Jože Rovšek

PRAZNIK V DVORU:

Ö1, Gregej in rumeni metulji

ŽE STARI Rimljani so vedeli povedati, da so okusi različni. Posebej še to velja za glasbeno plat. Eni navijajo za klasiko, drugi za narodnozabavni rompompom in spet tretji za rock ali tehno, pa ne vem, kako se te vrsti še imenujejo. Temu primerna je tudi ponudba avstrijskega radia, ki je poseben kanal odmeril klasični in resni glasbi in vsebinsko dobrim ter smiselnim oddajam. To je postaja Ö1, ki že trideset let bogati radijske valove. Ta postaja se sicer ne ponaša s kvotnimi rekordi, in tega tudi noče, ima pa izredno zvesto poslušalsko klientelo. Med nje sodi tudi Dvorjan Gregej Krištof, znani in priznani plesni učitelj. Ö1 mu je tako prirasel k

srcu, da je že lani pripravil poseben praznik prav zanj, letos pa je ta podvig ponovil. Preteklo soboto, 23. avgusta, se je v Dvoru pri Šmihelu zbrala prijetna in pestra družba, med njimi so bili pisatelj Gustav Januš, slikar Rudi Benetik, občinski odbornik Pepelj Potočnik, in skupno z Gregijem dvignila kozarec na zdravje Ö1. Gregej pa je pripravil globoke misli o staranju, starosti, pač o pojavu, ki ljudi ne dela mlajše, pač pa zanimivejši. Ker pa človek ne živi samo od kruha, ampak tudi od besede in umetnosti, je Rudi Benetik v senci češplje in kopriv pripravil inštalacijo z metulji. Torej kontrast in sozvočje ob enem, kakor je karakteristika Ö1.

Foto: SV

Gustav Januš in Rudi Benetik z zakoncema Krištof ter metuljno inštalacijo

ŠENTJANŽ V ROŽU

Informacije za kulturnega ministra Školča

Skupinska slika z ministrom Školčem (v sredini) pred razstavno vitrino

Foto: SV

12. LIBUŠKO ŽEGNANJE Pravi vaški praznik

V soboto so The Caps iz Šmihela do zgodnjih jutranjih ur zabavali številne, predvsem mlajše obiskovalce. Dan navrh pa se je spet razvil v pravi vaški praznik, kjer so se otroci ob lepem poletnem vremenu igrali po travniku. Nekateri so najraje posedali zunaj pod sadnim drevjem, večina pa je seveda sledila pisanemu kulturnemu sporedu v šotoru MoPZ »Kralj Matjaž«.

PRETEKLO sredo, 20. avgusta, je slovenski minister za kulturo Jožef Školč prišel v občino Bistrice v Rožu, kjer se je srečal z udeleženci kulturne delavnice otrok iz treh dežel (v prejšnji številki SV smo o tem dogodku obširno poročali), sestel pa se je tudi s predstavniki občine (župan Gradenegger, odbornik VS Villi Moschitz) in zastopniki slovenskih osrednjih organizacij. Minister sam je obiskal kobaridsko šolo, katere šolarji so bili sedaj v Šentjanžu. V k&k centru v Šentjanžu je ministra pozdravil tajnik SPZ Janko Malle ni ga seznanil s delovanjem te ustanove ter s kulturnim utripom koroških Slovencev nasploh. Naglasil je

skrb za slovensko kulturo na Koroškem, kajti RS Slovenija je lani kar za 40 odstotkov znižala sredstva za kulturno delo narodne skupnosti, kar bo imelo seveda usodne posledice za kulturo manjšine in bo treba razmišljati o krčenju kulturne ponudbe. Tajnik Malle pa je omenil tudi, kako važno je navezovanje stikov z narodom sosedom, kajti ta pot se je izkazala kot pravilna pri reševanju problemov v bazi, pri odpravljanju predsodkov in za krepitev medsebojnih in odprtih vezi. S politično situacijo narodne skupnosti je ministra in njegovo spremstvo seznanil predsednik ZSO in sosveta za slovensko narodno skupnost Marjan Sturm.

GREBINJSKI SAMOSTAN

Razstava o Petru Handkeju

LANI ustanovljeno nadstrankarsko društvo »Kulturinitiative Stift Griffen« si je postavilo dva visoka cilja. Prizadeva se za revitalizacijo in prenovu celotnega samostana, hkrati pa želi prav tam ustanoviti inštitut, ki naj bi bil posevečen predvsem delu Petra Handkeja. Med drugim pa naj bi nastal tudi kulturni in literarni center, ki bi bil posvečen zlasti književnosti v prostoru Alpe-Jadran.

Peter Handke je na Grebinjski samostan posebno navezan. Tukaj je prebil marsikatero uro svojega otroštva, ki se jih še danes rad spominja. Vedno spet obišče staro faro cerkev, kjer je nekoč slišal slovenske molitve, in pokopališče, kjer so pokopani njegovi starši. Handke osebno podpira cilje društva in

ustanovitev načrtovanega literarnega in kulturnega centra, ki naj bi bilo tudi po njem imenovano. Da celotni projekt res lahko uspe, zato je treba samo še ustrezna finančna sredstva.

Prvi korak k njegovi uresničitvi je razstava o leta 1942 v Grebinju rojenem pisatelju, ki so jo odprli pretekli petek. Kakor je naslov razstave preprost, tako nespektakularno, a vendar skrbno je tudi urejena. »Peter Handke – eine Ausstellung« prikazuje izbor raznih dokumentov iz življenja in dela avtorja. Pripravil jo je dr. Bernd Liepold-Mosser, hkrati poslovodja društva. Ekspoziti so razporejeni kronološko, od prvih objav v dijaškem listu s Plešivca do najnovejših del. Na ogled so foto-

grafije, manu- in tiposkripti s popravki avtoja, prevodi, dnevniki, pisma in filmi, ob katerih opazovalec lahko sledi posameznim postajam Handkejeve pisateljski poti.

Za razstavo so v prvem nadstropju posebej uredili hodnik in dva prostora, ki učinkujejo kot nekaški refugij, v skladu z nevsiljivo predstavitvijo. Omembe vredna je tudi harmonična arhitektonska ureditev razstavnih prostorov, ki sta jo ustvarila Markus Klaura in Dietmar Kaden.

A. L.

Peter Handke – eine Ausstellung. Grebinjski samostan. Do 26. oktobra 1997, od torka do nedelje, od 10. do 15. do 19. ure.

Razstava o Petru Handkeju v Grebinjskem samostanu, na kraju, ki ga srečamo tudi v njegovi literaturi Foto: SV

KOTLJE

Znamenje Prežihove rojstne hiše

V PODGORI pod Uršljo goro so 10. avgusta ob stočetrni obletnici rojstva Lovra Kuharja – Prežihovega Voranca, pisatelja in revolucionarja, »ki je svetu odkril Koroško«, postavili obcestno znamenje, ki ponazarja njegovo rojstno hišo. Prežihovi so se kar nekajkrat preselili kot podnajemniki veleposestnikov, dokler se niso, ko je oče bajto končno lahko odkupil, ustalili na Prežihovini. Korošci so svojemu rojaku pred leti na Prežihovini uredili spominski park, lesena bajta v Podgori pa je bila pozneje prenovljena. Sedaj so na pobudo Kotnikovih v Podgori Prežihovemu spomenu dodali še znamenje s podobo te lesene bajte (slika). Ob odkritju znamenja so se zbrali predvsem Kotuljci, ki so Prežiha mnogi tudi poznali, simbolično odprtje je pripadlo pisateljevi mlajši hčerki Mojci, ki živi v Domžalah, župan občine Ravne-

Prevalje Maks Večko pa je imel pozdravni govor. O Prežihovem Vorancu je govoril domačin Rok Gorenšek in dejal, da je od vsega začetka spoznaval trdo življenje bajtarjev in delavcev;

od tod njegova odločitev za borbo za pravičnejšo družbo in neizčrpni viri literarnega ustvarjanja. Pisati in v tisku objavljati je Voranc začel s šestnajstimi leti, osemnajstleten pa se je že podal v svet. Njegova socialno-realistična dela so prevedena v številne jezike, v njih pa imajo velik delež domačini iz Kotelja. Ko je opisoval življenjske razmere »malih ljudi« v času Prežihove mladosti in jih primerjal z doseženim v času socialistične ureditve, je Gorenšek opozoril, da ne kaže omalovaževati in zanikati, kar je bilo ljudem v prejšnjem sistemu omogočeno.

Postavitev znamenja, ki je delo domačega slikarja Alberta Hovnika, je organizirala ZKO Mežiške doline. Njen predsednik Stanko Arnsšek je med drugim povedal, da ima namen zgolj opozarjati popotnike na kraj rojstva velikega Korošca.

S. Š.

GALERIJA TINJE

Umetnost kot hoja na robu

Od 11. avgusta pa do 29. septembra je v tinjski galeriji na ogled razstava bratov Wolfganga in Haralda Meinl, dveh Štajercev, ki sta skupno razstavo slik in lesnih elementov postavila pod geslo »Umetnost kot hoja na robu«. Dela obeh so po eni strani precej nenavadna, po drugi pa v bistvu smiselno skomponirana, kar predvsem velja za objekte z lesom. In umetnika s svojo razstavo nista šla samo do roba likovnega vrtilkarstva, ampak sta segla preko njega in sta k sodelovanju povabila glasbenika ter besedno umetnico. Zahtevni glasbeni part sta prevzela pianist Bruno Petrišek in flavtist Roman Verdel, pesnica Cvetka Lipuš,

Pesnica Cvetka Lipuš

trenutno živeča v ZDA, pa je brala iz svojih del. Številni publiki je v obeh jezikih približala svoje besedno ustvarjanje, obenem pa je odstrla pogled na književnost koroških Slovencev.

LITERARNO BRANJE

Schöne v Mohorjevi knjigarni

Kaj se zgodi, če je mamina zadnja želja, da jo pokopljejo na katoliškem pokopališču ob moževi strani po židovskem obredu? Temu vprašanju se je posvetil nemški pisatelj Lothar Schöne v svoji novi knjigi Das jüdische Begräbnis, iz katere je pretekli teden bral v Mohorjevi knjigarni. Zgodba je zasnovana na medkulturnem in verskem konfliktu, ob katerem se avtor iz neobičajnega zornega kota loteva problematike židovstva v sodob-

ni nemški družbi, seveda pred ozadjem druge svetovne vojne. Tema je vsekakor pikantna in ničuda, da je knjiga, ki je napisana v zelo jasnem, pregnantnem jeziku, naletela tako na pozitivne kakor na negativne odmeve.

Lotharja Schöneja poznamo v Celovcu predvsem iz let 1993/94, ko je bil na povabilo občine mestni pisec. Svoje tedanje vtise je zajel v knjigi Maximundus, ki jo je izdala Mohorjava založba.

ŠENTJANŽ

Prvi nastop Giganta II

Gigant II se je predstavil v k&k-centru v Šentjanžu. Z lastnimi skladbami in velikim občutkom za hitre ritme

Foto: SV

Stari pregovor pravi, da je doma najtežje, še težje pa se je uveljaviti pred domačo publiko. Kljub temu so si GIGANT II (beri: dva) s pevko Andrejo Gabriel iz Šentjanža za svoj prvi nastop izbrali prav tamkajšnji k&k-center. Tveganje se je izplačalo.

Paul Kretschmann (kitara), Hannes Gröblacher (bobni), Gernot Koboltschnig (bas) in Andreja Gabriel so prepričali s svojimi lastnimi skladbami, ki se gibljejo nekje med rock and rollom, bluesom in hard-

coreom. To pa čeprav se jim je pripetil ta ali oni spodrselj – nedvomno sad manjkajočih vaj – ali pa morda ravno zaradi tega. Kdor po ponesrečenem začetku tako sproščeno poskusi v drugo, ima publiko na svoji strani. Na odru se je pokazal eden najbolj simpatičnih bandov, ki da upati, da bo dolgočasna glasbena scena na Koroškem le še zaživela.

Kdor ni prišel na koncert, ga je zamudil. Kje in kdaj bo naslednji nastop, pa še ni znano.

A. L.

PRIREDITVE

PETEK, 29. 8.

PLIBERK, v šotoru SPD Edinost na sejmišču
10.30 5. mednarodno srečanje upokojencev s plesom,
humorjem in srečolovom. Igra duet »Evergreen«

SOBOTA, 30. 8.

PLIBERK, v šotoru SPD Edinost na sejmišču
12.00 Koncert godbe na pihala, igra godba iz Gorij pri Bledu
15.00 Ples z ansambлом »Kristali z Edvinom Fliserjem«; vmes
oddaja voščil v živo z Danico Uršič in Francijem Sadolškom
ŽELEZNA KAPLA, v telovadnici lj. šole – Občina Železna Kapla
13.30 Svečana otvoritev razstave o narodnem ekološkem načrtu

NEDELJA, 31. 8.

PLIBERK, v šotoru SPD Edinost na sejmišču
11.30 Koncert godbe na pihala iz Šmihela
17.00 Ples z ansambлом »Alpe-Adria-Sekstet«

PONEDELJEK, 1. 9.

PLIBERK, v šotoru SPD Edinost na sejmišču
12.00 Ples z ansambлом »Podjurski muzikantje«

TOREK, 2. 9.

SVEČE, stara šola – SPD Kočna in KKZ
19.30 Otvoritev razstave v okviru koroške deželne razstave:
»Arhitektura in prostor« (prof. dr. Peter Fister)

SOBOTA, 6. 9.

BOROVLE, pri Cingelcu na Trati – SPD Borovlje
20.00 Koncert klasične glasbe

TOREK, 9. 9.

TINJE, v domu – Katoliški dom Sodalitas
19.00 Novosti z delom na svilo – za garderobo in stanovanje.
Voditeljica. mag: Evelin Sickl, Blatograd

PETEK, 12. 9.

SUHA, v telovadnici lj. šole
19.30 Praznična podelitev evropske nagrade za ljudsko glasbeno
umetnost 1997 »Oktetu Suha« sklada Alfreda Töpferja

SOBOTA, 13. 9.

BOROVLE, pri Cingelcu na Trati – SPD Borovlje
16.00 Otroški popoldan z animatorjem Janijem Kovačičem
ŠENTPRIMOŽ, v farni cerkvi – SPD Danica in fara Šentprimož
20.00 Koncert. Sodelujejo: Andrej Feinig – orgle; Franci Ogris –
piccolo trobenta; Anton Feinig – bariton; Andrea Korenjak –
prečna flavta;

NEDELJA, 14. 9.

RADIŠE, v kulturnem domu – SPD Radiše
10.30 Radiško žeganje. Igra: Trio Pavlič
BOROVLE, pri Cingelcu na Trati – SPD Borovlje
18.00 Gledališka predstava »Divji lovec«. Nastopa: Gledališka
skupina SPD Borovlje

TOREK, 16. 9.

TINJE, v domu – Katoliški dom Sodalitas
19.30 Predavanje: V življenju se učiti umreti.
Pred.: dr. M. Nemetschek

SOBOTA, 20. 9.

BOROVLE, pri Cingelcu na Trati – SPD Borovlje
19.30 Koncert z Vladom Kreslinom

PONEDELJEK, 22. 9.

TINJE, v domu – Katoliški dom Sodalitas
18.00 Jezikovni tečaj italijanščine »Parliamo italiano«.

SREDA, 24. 9.

CELOVEC, pri kapucinih – Waaggasse – Katoliški dom
Sodalitas
16.30 Slovenščina za napredujoče. Voditeljica: Nadja Volavšek
TINJE, v domu – Katoliški dom Sodalitas
18.00 Ne bom več kadil!. Program za odvajanje kajenja
TINJE, v domu – Katoliški dom Sodalitas
19.30 Predavanje: Živeti srečneje in zdravo

PETEK, 26. 9.

BOROVLE, mestna cerkev Borovlje – SPD Borovlje
20.00 Koncert akademskega zbora »M. Glinka« iz S. Petersburga

SOBOTA, 27. 9.

BOROVLE, pri Cingelcu na Trati – SPD Borovlje
19.30 Literarno branje: »Turrini liest Turrini«

PONEDELJEK, 29. 9.

TINJE, v domu – Katoliški dom Sodalitas
17.30 Slovenščina za začetnike I, II, III (pogovor o tečajih).
Voditeljica: mag. Eva Verhnjak-Pikalo, Libuče
CELOVEC, pri kapucinih – Waaggasse – Katoliški dom
Sodalitas
18.00 Tečaj: Slovenščina za začetnike I. Vodi: Nadja Volavšek

Zveza koroških partizanov in prijateljev protifašističnega odpo-
ra, krajevni odbor Železna Kapla in Slovenski prosvetni društvi
»Zarja« v Železni Kapli in »Valentin Polanšek« na Obirskem

vabijo na tradicionalni pohod

»Po poteh Gašperja, Županca in Lenarta«

Pričetek pohoda bo v nedeljo, 14. septembra, ob 8. uri pri Wöflnu
(Prušnik) nad Železno Kaplo. Obiskali bomo številne domačije, po-
hod pa zaključili pri Peršmanu v Podpeci.

Pridružite se nam!

ZVEZA SLOVENSKIH IZSELJENCEV

vabi na

odkritje spominske plošče za v izgnanstvu umrle izseljence v Frauenaaurachu

v soboto, 20., in nedeljo, 21. septembra.

Cena 1300 šil. po osebi – dodatek za enoposteljno sobo 230 šil.
V ceno so vključeni: prevoz s Sienčnikovim avtobusom, cestnine,
prenočitve, večerja in zajtrk.
Zaradi rezervacij prenočišč se prijavite čimprej na Zvezo slovenskih
izseljencev, tel.: 0463/514300-40 (Milka Kokot).

VIŠJA ŠOLA ZA GOSPODARSKE POKLICE

ZAVODA ŠOLSkih SISTER

A-9184 Šentjakob, Šentpeter 25, tel. 04253/2750, faks 275015

Če želite omogočiti vašemu sinu ali vaši hčerki dvojezično izobrazbo
tudi v devetem obveznem šolskem letu, imate za to najboljšo prilož-
nost v enoletni gospodinjski šoli pri šolskih sestrah v Šentpetru. Če
se hitro odločite, boste imeli zagotovljeno mesto v šoli in tudi v in-
ternatu. Fantom pomaga konvent pri iskanju privatnih kvartirjev.
Starši šoloobveznih otrok, poslušajte se te možnosti in pomagajte
mladim izboljšati start na poti v poklicno življenje!

JAVNA DVOJEZIČNA LJUDSKA ŠOLA 24

9020 Celovec, Ebentalerstr. 24

sporoča, da je vpisovanje v šolsko leto 1997/98 v ponedeljek, 8. sep-
tembra 1997, ob 9. uri. Uradne ure: sredo, 3. 9., ter četrtek, 4. 9.,
vselej med 9. in 11. uro.

Ravnateljstvo

PRAZNUJEJO

Marko Bučovnik iz Goselne vasi – 28. rojstni dan; Marina
Kuchar iz Železne Kaple – rojstni dan; Mici Knafel iz Šentja-
koba – 50. rojstni dan; Niko Smrečnik iz Čepič – 21. rojstni
dan; Erika Hafner z Dobrove – rojstni dan; Roza Marolt s
Pudaba – rojstni dan; Agnes Rutar iz Šentvida – rojstni
dan; Franc Zirgoj s Proboja – rojstni dan; Rozi Hallegger iz
Kovič pri Bilčovsu – rojstni dan in god; Frida Miklau,
Ana Golavčnik in Ani Traudič iz okolice Šentlipša – rojst-
ne dneve; Mihael Ressimann z

Ledinc – 25. rojstni dan; Ange-
la Polanšek iz Železne Kaple –
87. rojstni dan in god; Sabina
Buchwald iz Nonče vasi – rojst-
ni dan; Angela Fernčnik iz
Večne vasi – visok življenjski
jubilej; Marila Maloveršnik z
Bele pri Železni Kapli – rojstni
dan; Maks Piko iz Vidre vasi
in Roza Kristan z Bistrice pri
Pliberku – rojstna dneva; Mir-
ko Šteharnek z Blata – 50. rojst-
ni dan; Ema in dr. Štefan Je-
len iz Železne Kaple – rojstna
dneva; Mihi Krautzer iz Šent-

petra – rojstni dan; Jozi Stor-
nik iz Leš – rojstni dan; Ma-
tilda Majer z Bistrice – rojstni
dan; Alojzija Greibl z Zgor-
njih Gorič pri Rožeku – 85. rojst-
ni dan; Jurči Pasterk iz Lob-
nika – 60. rojstni dan; Mihi
Fugger iz Področce – 59. rojst-
ni dan; dipl. inž. Gregi Mak
iz Celovca – rojstni dan.
Preteklo soboto sta si v Gorja-
nah na Zilji po starem ziljskem
običaju nataknila poročna pr-
stana in se podala na skupno
življensko pot Sabina Zwitter
in Rihard Grile-Činke. Naj
jima bo poslana s cvetjem!

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

ČETRTEK, 28. 8.
18.10 Rož – Podjuna – Zilja
PETEK, 29. 8.
18.10 Kulturna obzorja
SOBOTA, 30. 8.
18.10 Od pesmi do pesmi –
od srca do srca; v živo s
pliberškega jormaka
NEDELJA, 31. 8.
6.08 Dobro jutro, Koroška /
Guten Morgen, Kärnten!
(dr. J. Marketz)
18.00 »Za vesel konec tedna«
PONEDELJEK, 1. 9.
18.10 Kratak stik
TOREK, 2. 9.
18.10 Otroška oddaja
SREDA, 3. 9.
18.10 Glasbena mavrica
21.04 Večerna glasbena oddaja

DOBER DAN, KOROŠKA

NEDELJA, 31. 8.
13.30 ORF 2
PONEDELJEK, 1. 9.
2.35 ORF 2 (Ponovitev)
15.55 TV SLO1 (Ponovitev)
I 604. pliberški »jormak« –
sejem na travniku
I 125 let »Posojilnice
Šentjakob v Rožu« – naj-
starejša združna denarna
ustanovna te vrste v Avstriji
I Gledališka ali lutkovna
delavnica v Fiesi: mladi si
osvajajo jezik in srca
publike
I Nova knjiga: »Jaz bom vaš
bog in vi boste moje
ljudstvo«
I Dandanes je naravno
zdravilstvo spet zelo
popularno tudi v Sramscih
pri Bilčovsu
I Arhitekturna kmečka
posebnost: sušilnice

Slovensko prosvetno
društvo Kočna
vabi na

17. slikarski teden

od 31. 8. do 6. 9. 1997
v Svečah

Otvoritev 31. 8. pred galerijo
Gorše; v torek, 2. 9.,
ob 19.30 otvoritev
razstave »Arhitek-
tura na južnem
Koroškem« v stari
šoli; v četr-
tek, 4. 9.,
ob 19.30
večer v spo-
min kiparja
Franceta Gor-
šeta (nastopa
Kvartet bratov Smrtnik); v so-
boto, 6. 9., ob 19.30 zaključna
prireditve in prezentacija slik
pri Adamu.
Med tednom slikarski tečaj ob
popoldnevih za odrasle in
otroke, vodita Rudi Benetik in
Rudi Taupe.

Zdravnik splošne prakse
v Borovljah

dr. Franc Wutti

sporoča, da je njegova
ordinacija

od 1. do 7. septembra
zaradi dopusta zaprta

Dr. Štefan Jelen

zdravnik splošne prakse
v Železni Kapli sporoča,
da bo na dopustu
od 25. avgusta
do 7. septembra.

SLOVENSKI
VESTNIK

Usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s poseb-
nim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

DEŽURNI TE ŠTEVILKE Sonja Wakounig

ODGOVORNI UREDNIKI

Jože Rovšek (-30) ... kultura, slovensko zamejstvo

Mirko Štukelj (-32) sport, oglaš

Sonja Wakounig (-34) ... politika, manjšinska družba

Poslovodstvo Mirko Messner (-50)

Tajništvo Urška Brumnik (-14)

Naročniška služba Milka Kokot (-40)

Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATEL IN ZALOŽNIK

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem

TISK

Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA

tel. 0463/50566

VSI

Tarviser Straže 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

IMPULZI ZA GOPODARSTVO - ZABAVA ZA VSE

Pliberški jormak vabi

TAKO kot lani bo tudi letos skoraj 400 razstavljalcev na približno 28.000 kvadratnih metrih zapolnilo travnik. Kramarski trg sam bo dolg čez 2.000 tekočih metrov. Eno izmed težišč z gospodarskega področja bo tokrat razstava kmetijskih strojev, ki jih je na drugih velikih sejmih na Koroškem vse redkeje videti. Spet bo na ogled tudi okrajna razstava malih živali. Dve posebni atrakciji pa bo nudil zabavni park: obiskovalce čakata dve novi napravi, ki bosta videti na Koroškem prvič.

Letošnje zanimivosti

Že v petek bo ob 10.30 v šotoru SPD Edinost pri ljubljeni mednarodno srečanje upokojencev, na katero vabi pliberško društvo. Slavnostno odprtje jormaka se bo začelo v soboto ob 11. uri s tradicionalno povorko z

Jormak 1996 v številkah:

360 razstavljalcev
216 iz Koroške
84 iz Pliberka
3.901 tekočih metrov
27.818m² razstavne površine

Druga viška letošnjega sporeda sta neposredni prenos slovenske oddaje voščil iz šotora SPD Edinost v soboto ob 18. in veliki ognjem ob 21. uri.

Alpe-jadranska perspektiva

Lani so na jormaku našli približno 15.000 obiskovalcev iz Slovenije, letos jih pričakujejo okoli 20.000. V ta namen delajo organizatorji reklamo na veliko tudi v Sloveniji. V Pliberku pa tudi že razmišljajo o tem, da bi jormak uveljavili kot sejem, ki povezuje dežele v prostoru Alpe-Jadran. Največja ovira pri tem je, da slovenska podjetja na travniku sicer lahko razstavljajo, da pa

tukaj ne smejo prodajati svojih izdelkov. Tako na jormaku letos predvidoma ne bo zastopano nobeno podjetje iz Slovenije. Italija bi se sicer že zdaj lahko udeležila sejma, toda dokler Slovenija tukaj nima možnosti prodaje, bo ostalo še vse pri starem, kot nam je povedal tržni referent podžupan Stefan Visotschnig. Vsekakor pa bi sejem s tem lahko postal še pomembnejši. Kdor ima bojazen, da bi pliberški jormak lahko postal masovna prireditev, je kljub temu lahko pomirjen. Razstavne površine občina ne namerava znatno povečati. Kakovost je Pliberčanom važnejša kakor številčnost.

A. L.

VPOČITNIŠKEM času, ko so imeli novinarji in novinarki oz. časopisi zaradi dopustov problem najti primerne teme, se je v ospredje spet prirnila diskusija o pravicah do splava.

Iniciatorji pa so bili tokrat pripadniki neke verske skupnosti, ki so na Dunaju dalj časa demonstrirali prav pred poslopjem, kjer ženske opravljajo splave.

Ti nasprotniki splava so nagovarjali prizadete ženske, jim kazali plastične embrije, jih zmerjali ipd.

O neokusnosti tega pristopa je bilo slišati kritične odmeve celo od pripadnic »Akcije za življenje«, ki se sicer borijo za nerojene otroke in njihove matere. V tej zvezi pa so izrazile mnenje, da takšne metode in pristopi stvari bolj škodujejo kot da bi prizadetim pomagali.

Prepričana sem, da se nobena izmed prizadetih žensk ne odloči lahkomišelnost

IZ ŽENSKEGA VIDIKA

Piše dr. Štefka Vavti

za splav, kaj šele, da bi uporabljale »splav« za metodo kontracepcije. Zato se mi zdi nevarno, če deli naše družbe ravna s prizadetimi ženskami kot s krivci in kriminalci.

Se bo spet pričela diskusija o splavu?

Simptomatično pri tem je, da se nihče ne spotika nad tistimi moškimi, ki žene oz. prijateljice zapustijo, ko so zanosile ali pa ki delajo pritisk nanje, češ da se nočejo znajti (spet) v vlogi očeta ipd.

O teh so kavalirsko molčali tudi demonstranti in demonstrantke na Dunaju, pred »klinikom za splave«.

V Ameriki je nedavno tega

izšel celo film na to temo. »Hiša nemih krikov/Haus der stummen Schreie« obravnava v treh delih življenje in življenjsko situacijo treh žensk, ki so se odločile za splav. Simptomatično pa je bilo, da nobena izmed treh večjih televizijskih postaj v Ameriki ni bila pripravljena za sodelovanje pri projektu, čeprav so se iniciatorke filma prizadevale, da prikazujejo problem splava s vseh strani. Navsezadnje pa le zagovarjajo pravico ženske do splava.

Mislím, da prizadete ženske, ki so se odločile za ta korak, nosijo zanj tudi odgovornost. Za nobeno žensko odločitev ni lahka. V premislek v tej zvezi pa naj nam bo izjava ameriške feministke Glorije Steinem, ki je ogorčeno dejala nekako takole: »Če bi zanosili moški, bi bil splav najbrž zakrament!« Dejstvo je, da je za marsikateri splav krivo tudi neodgovorno ravnanje moških. ■

Rožeški sejem se je v letošnjem letu, preteklo soboto, nedeljo in ponedeljek, raztegnil kar na tri dni. Tako bi skoraj lahko ogrozil napovedani Pliberški jormak. Bil pa je predvsem kramarski sejem, na katerem je bilo mogoče kupiti prav vse. Pravi sejem je bil v soboto, v nedeljo je bilo žegnanje, v ponedeljek pa požegnanjski dan. Sejemarji in turistični obrati so poleg prodaje od odhajajočih turistov z veliko zabavnega rompopoma skušali potegniti iz žepov še zadnje šilinge in marke.

RAVNE NA KOROŠKEM

O slovenstvu in ravnem železarstvu

PRED tradicionalnim devetim taborom Slovenske ljudske stranke, ki je bil na letališču pri Slovenj Gradcu, je v ravnem železarstvu potekala okrogla miza z naslovom: Slovenija in slovenstvo v začetku tretjega tisočletja s predstavivjo pogleda stranke na razvoj železarstva na Ravnah. Na njej so sodelovali strankarski prvak in podpredsednik slovenske vlade Marjan Podobnik, vodja poslanske skupine dr. Franc Zagožen, minister za pravosodje Tomaž Marušič, poslanci iz vrst stranke, predstavniki podružnic iz raznih krajev države ter domačini, ki jih zanima, kaj bo z železarstvom.

Najprej je bila predstavljena strankina vizija razvoja države ter izpostavljeni programski cilji: na sodobnih standardih temelječa pravna država, učinkovita in vredna zaupanja; preprečevanje monopolov, kriminala in korupcije v gospodarstvu in njegova razbremenitev z zaščito upnikov; skladen razvoj in poseljevanje podeželja; v celostno podobo Slovenije povezati rojake v zamejstvu in izseljence (poudarjen je bil problem razdvojenosti Slovencev na av-

strijskem Koroškem); ohraniti slovenske gozdove, pospešiti denacionalizacijo, v kateri naj bi zemljo vračali tudi kmetom; preseganje razdvojenosti Slovencev s spravo; v šole vpeljati državljansko vzgojo in tudi sicer vzpodbujati pozitivne vrednote, ter na zunanjepolitičnem področju strokovno pretehtano vključevanje v mednarodne povezave. Kot stranka vladajoče koalicije vodi tri državnotvorna ministrstva: pravosodno, obrambno in za lokalno samoupravo, kar ji veliko pomeni. Kljub kratkemu obdobju sodelovanja v vladi so z doseženim zadovoljni, pričakujejo pa vključevanje kar največ človeških potencialov sicer malega naroda.

Domačine je seveda zanimalo, kako bo potekala nadaljnja sanacija železarstva, saj dosejanja ni bila uspešna. Povedano je bilo, da je SLS podprla nadaljnjo sanacijo Slovenskih železarn tako zaradi števila zaposlenih kot zaradi tradicije in kvalitete, po kateri je slovela zlasti ravnenska železarna. Nedavno sprejeti zakoni v parlamentu že omogočajo črpanje denarja, vendar bo odslej njegovo trošenje povezano z ose-

no odgovornostjo menedžmenta, saj bo zagotovljena preglednost, dosedanje poslovanje pa bo pregledano. Stranka SLS bo podprla model lastninjenja, zaokroženo po lokacijah družb, kar naj bi bilo tudi v skladu s pričakovanji domačinov.

Na okrogli mizi so predstavniki SLS izražali optimizem za bodočnost svoje stranke, ki naj bi v prihodnjem tisočletju postala vladajoča, s tem pa naj bi pridobila potreben čas za uresničitev programa oz. vizije razvoja Slovenije. *Samo Šavec*

Škofiški vaški praznik

Preteklo nedeljo je v Škofičah vse od cerkve pa do ljudske šole potekal krajevni praznik. Njegova posebnost je predvsem v možnosti, da se na njem predstavijo društva in s svojimi prodajnimi stojnicami ob znižanih davčnih prispevkih kaj prislužijo za svojo dejavnost. Svojo

stojnico so postavili tudi prizadeti odbojkarji, ki z leta v leto dosegajo boljše uspehe. Na pomoč so jim prihiteli prosvetarji iz SPD »Edinost«, vsi skupaj pa so pri svoji stojnici našli kar precej gostov, kar je nedvomno v korist njihovim blagajnam.

■ Pismo bralca

Koroška zgodovina in člen 7
Spoštovani gospod magister Kulmež in mnogo drugih mladih in zagnanih pri Narodnem svetu!

Veliko razmišljam o razvoju današnje narodne politike na Koroškem in o blatenju nekdanjih koroških partizanov, - kateri so postali borci proti fašizmu, ker je le-ta začel izseljevati zavedne koroške Slovence.

Od vseh mladih magistrów in doktorjev bi si želel tudi, naj »po novem« razložijo mladini, kako je nastal člen 7, na katerega se danes tako opirajo. Ali po zaslugi prevzvišenega nadškofa Rožmana ali po zaslugi zavednih koroških Slovencev, ki so se borili po gozdovih kakor mi, ki smo bili v pregnanstvu in občutili vso bridkost hlapčevstva pod tujim jarmom.

Gospod Kulmež, še naprej vse najboljše pri tolmačenju koroške zgodovine in člena 7!

Florian Sienčnik, Mokrije

Glasbena šola na Koroškem - šolsko leto '97/98

Vpisovanje novih učencev

za naslednje instrumente: klavir, pihala (kljunasta in prečna flauta, oboa, klarinet, saksofon), trobila (trobenta, rog, bariton, tuba) kitarra, violina, violončelo, klavirska in diatonična harmonika, citre, tolkala.

Solopetje: avdicija sledi ■ **Izobrazba glasu:** (tudi za zborovske pevce) ■ **Zborovodska šola:** vabljeni aktivni zborovski pevci z delnim znanjem klavirja! ■ **Balet:** sprejemamo otroke od 4. do 10. leta (pouk bo samo v Mohorjevi ljudski šoli in v Bilčovsu)

PODJUNA
Ponedeljek, 8. 9. '97
ŠMIHEL, farna dvorana, ob 14. uri;
ŠENTPRIMOŽ, kulturni dom, ob 15.30

ROŽ
Torek, 9. 9. '97
ŠENTJAKOB, društvena soba, ob 14. uri;
BOROVLEJE, pri Brodu, ob 14. uri

CELOVEC
Sreda, 10. 9. '97
MLADINSKI DOM, klavirska soba, ob 14. uri

REGIONALNA LIGA – SAK

Neodločeno v celovškem derbiju

Igra je bila borbena, a manjkalo je golov. Navijačem pa gotovo ni bilo dolgčas.

Foto: SV

SAK – AUSTRIA VSV (1 : 1) Celovška Austria, ki se je poleti z beljaškim VSV združila v eno moštvo Austria/VSV, bo še naprej morala čakati in upati na prvo zmago nad SAK. V nedeljo, 24. avgusta, je sicer le za las oz. za par sekund manjkalo, da ne bi odnesla treh točk iz Trnje vasi, a slovenski atletiki so dobesedno v zadnjih trenutkih borbene tekme velikemu favoritu prvenstva v sredinski regionalni ligi prekrižali apetite in si zasluženo priigrali eno točko. S tem imajo v neposrednih igrah z Austrijo še naprej pozitivno bilanco s štirimi zmagami in tremi neodločenimi tekmami, poraza pa nobenega. S tem se je SAK proti vsem prerokovanjem celovških nogometnih strokovnjakov obdržal v prvi četrtini lestvice, saj je samo zaradi slabše bilance golov na tretjem mestu za Austrijo/VSV, ki je druga. Obe

moštvi imata po sedem točk, prvi na lestvici pa je Voitsberg z devetimi točkami.

Kot že rečeno, je tekma bila borbena s težiščem v sredini igrišča. Proti vsem omenjenim strokovnim napovedim je bil SAK Austriji/VSV vselej kos in so mu na začetku tekme tudi nekajkrat uspeli zelo dobre poteze. Ker pa vrag nikoli ne počiva in imajo majhne napake lahko usodne posledice, kar še posebej velja za šport, je zadoستovala nepozornost obrambe, da je Gilgenreiner v 11. minuti zatresel mrežo vratarja Mallega in je Austria/VSV povedla z 1:0. Odtlej se je igra docela zablokirala v sredini igrišča, moštvi si nista prizanesli ničesar, lepih in igrivih scen je bilo vse manj.

V drugem polčasu sta moštvi svoje pozicije še bolj utrdili, kar je seveda stopnjevalo nervozo igralcev in med 60. ter

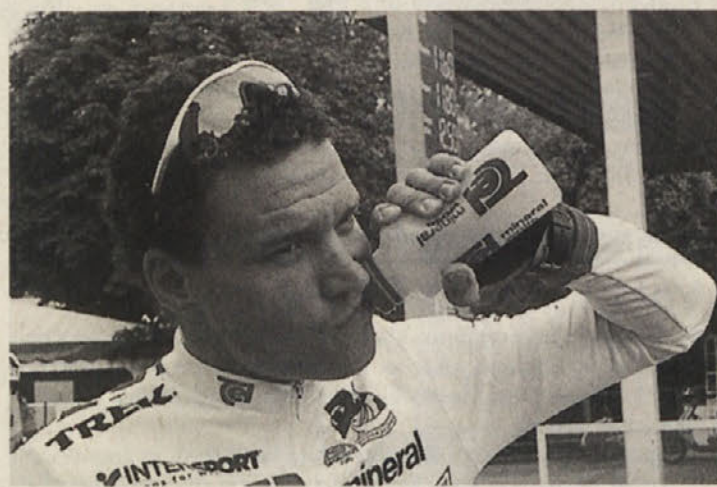
70. minuto je sodnik Krapinger pokazal tudi največ rumenih kartonov, trenerja pa sta v tem času izrabila kontingenta za zamenjavo. Vse do 87. minute so morali navijači SAK čakati, da so lahko dvignili huronsko vzklikanje, kajti takrat je mladi Koreimann z glavo poslal žogo, ki jo je za tekmo podaril namestnik deželnega glavarja Ausserwinkler, preko usodne črte vrat in tako izenačil. Sakovcem se je odvalil kamen s src, navijači Austrije/VSV pa so bili razumljivo »poklapani« in so kaj hitro zapustili igrišče v Trnji vasi. Nad tekmo pa je bil najbolj zadovoljen kasir SAK, kajti v Trnji vasi se je zbralo okoli 2000 gledalcev in navijalo za svoji moštvi. Torej, nogomet je lahko privlačen, če je zanimiv in napet.

Prihodnjo tekmo igra SAK v gosteh pri štajerski Flavia Solva.

KOLESARSKA DIRKA ZA POKAL SCHUH-SCHI

Odločitev je padla na Šajdi

KOLESARSKA dirka za pokal Schuh-Schi, največjo nagrado avstrijskega kolesarskega športa, je preteklo nedeljo, 24. avgusta 1997, gostovala v Borovljah in Podjuni. Na startu je bila domala vsa domača polprofesionalna in profesionalna kolesarska smetana, med njimi kalibri kot Peter »Paco« Wrolich, Bernhard Gugganig, ki je vodeči v omenjenem pokalu, Harald Morscher in mladinski reprezentanti Rascher, Faltheiner in Kerschbaumer. Dirka je bila speljana iz Borovelj preko Apač »globoko« v Podjuno do Vidre vasi in nazaj preko Žitare vasi, Železne Kaple ter Sel v Borovlje. Kritična točka dirke je bila Šajda, kajti sedlo s svojimi nad tisoč metri nadmorske višine, nekaj gradbišči na cestišču in ozko ter strmo cesto je od dirkačev zahtevalo vse moči in največjo koncentracijo.

Peter »Paco« Wrolich: pred tekmo še okrepčilo

Foto: SV

Dobro vožnjo je opravil Ločan Peter »Paco« Wrolich, ki je dosegel 9. mesto, v pokalu pa zaseda 7. Že pred tekmo je potrdil svojo športno držo, ko je menil, da se sicer poteguje za zmago, a mu je uspeh njegove-

ga Tel-Wolle-moštva prav tako pri srcu. No, imel je prav, saj je zmagovalec Harald Morscher njegov klubski kolega. V skupnem seštevku za pokal Schuh-Schi pa še naprej vodi Korošec Bernhard Gugganig.

ATLETIKA

Celovški maraton dobro uspel

ZANIMANJE za maratonske teke (proga je dolga 42,195 kilometra) vse bolj raste in temu primerna je tudi ponudba za vse tiste, ki bi radi izmerili zmogljivost svojega telesa in zdržljivost ter trdnost svoje volje. Ker menda ni lepšega kot v naročju navijačev in zijaletki pod milim nebom in po trdem asfaltu, so tudi v Celovcu priredili mednarodni tek na maratonski progi.

Nad tisoč tekačic in tekačev iz številnih držav se je preteklo soboto, 23. avgusta, ob pol osmih zvečer odpravilo iz zmajevga osenčja na pot, da bi opravili tistih »nekaj« dobrih 42 kilometrov in sebi ter svetu dokazali, da takšen tek sicer ni mačja solza, pa tudi nobena nepremostljiva ovira ne. No, na startu je bilo vreme še idealno, nekaj po deveti uri zvečer pa je začelo rosi, kmalu zatem pa pošteno liti in udeležence ter udeležence

Pretežna večina udeležencev pa je sodelovala po olimpijskem načelu, da je v bistvu pomembno sodelovanje, ne pa uvrstitev.

Med tistimi neustrašenci, ki so v soboto zvečer za 42 kilometrov vzeli pot pod noge, te pa pod pazduho, so bili tudi slovenski vicekonzul v Celovcu Marko Vrevc, lesni trgovec Filip Čertov in poslovodja Gerngrossa Edwin Balakowski, izkušena dolgoprogaša Michael Mistelbauer in Peter Stern iz Nagelč oz. Rikarje vasi ter maratonca Stanko Mečina in Tone Boschitz, ki jih pa na žalost nismo mogli dobiti na sliko. Mistelbauer s časom 2:47:16 in Stern s časom 3:03:16 sta postala 15. oz. 43., Stanko Mečina je v 3:06:52 pritekel na 49. mesto, Filip Čertov je v času 3:13:29 zasedel 67. mesto, Tone Boschitz je s 3:16:15 postal 76., Balakowski je progo pretekel v 3:36:32 in postal 157., Marko Vrevc pa je kot 177. potreboval

Nasmejani obrazi pred tekom (in tudi po njem): Filip Čertov, Marko Vrevc in Edwin Balakowski

Foto: SV

pošteno prati, tako da se je slika na vrhu docela obrnila. Zmago pri moških je naposled odnesel Čeh Pavel Kryška v času 2:21:42, pri ženskah pa je zmagala Etiopijka Bira Tadeleh z 2:50:12. Vse to je v bistvu pomembno samo za profesionalne tekače in njihov mednarodni »ranking«, po domače uvrstitev.

za klasično maratonsko daljavo 3:43:06. Sicer izmučeni, a srečni in zadovoljni so vsi tekači pritekli v cilj in se veselili, da so uspeli in zmogli ta težaven izziv. V tem trenutku na mačka, ki jih je dajal v nedeljo, seveda niti pomislili niso. Za veliki športni in osebni upeh jim iskreno čestitamo.

ŠAHOVSKI OREH ŠTEV. 86

Silvo Kovač

Ulrich – Spengler / Berlin 1948

Z napadom na belo damo je črni posredno zagrozil z matiranjem na polju g2, saj bela dama nima dobrega umika. Toda beli, ki je na potezi, ima čudovit odgovor in v nadaljevanju črnega prisili, da ponav-

lja poteze in partija se konča z remijem. Tudi tak razplet je na koncu ugoden za črnega, ki je materialno slabši!

Rešitev štev. 85

Na vezavo po d liniji in grožnjo Lf3 Euwe hrabro odgovarja s potezo 1.Te7:!! Lf3: Po 1...Ke7: 2.La3+ Ke6 3.De1+ Se4 4.Tc7 je črni izgubljen. Tudi na 3...Le4 sledi 4.Tc4. Sledi poteza velike moči 2.La3!!, ki ovrže nadaljevanja črnega 2...Ld1: zaradi 3.Te3+; na 2...Kg8 sledi 3.gf3. V partiji je bilo igrano 2...Da6 3.Tcc7 Da3: 4.Tf7+: Ke8 5.De1+ in črni se je vdal!

